

Naše veselje

Priloga „Slov. gospodarja“ za deco.

Štev. 2.

1934.

Letnik I.

Velikonočna pravljica.

Nekoč je živela tam v devetih deželi kraljica, kateri so zvesti služabniki izpolnili vsako željo. Komaj je odprla usta, že je bilo storjeno, kar je šele hotela izreči. Tako je živela celo vrsto let srečna in zadovoljna. Tedaj pa se je lotevala kraljice polagoma neka nezadovoljnost, nič ji ni bilo prav, nikjer ji ni bilo občanka. Ugibala je sama, ugibali so zvesti služabniki, poskušali so to in ono — nič. Kraljica sama ni vedela, kaj ji je, nekaj ji je pač še manjkalo do popolne sreče, pa ni vedela kaj.

Nekega dne se je sprehajala po lepih nasadih okoli kraljevega gradu. Šla je čisto do konca parka, kjer je stala poleg glavnega vhoda vratarjeva hišica. Pogledala je skozi okno v hišico in videla v lični sobici košarico, v kateri je spal srčkan otročiček. Kraljica je opazovala s čim dalje večjim zanimanjem otročička. Občudovala je rdeča usteca in majhni nosok ter drobne prstke na rokah. Na mah pa, kakor da bi si ji bilo nekaj zasvetilo, je vedela, po čem je ves čas hrepenela in kaj ji je bilo treba do popolne sreče. Takega malega otročička si je želela in sedaj je odšla vsa zamišljena proti domu in ni odgovorila na skrbliiva vprašanja svojega spremstva niti besedice.

Ko je dospela v grad, je dala povelje, naj ji takoj privedejo staro čarovnico, ki je živela za visoko goro sredi temnega gozda. Starko so kmalu privedli pred kraljico.

»Česa želiš, kraljica? Ali še nimaš vsega, kar more človek sploh le dobiti?«

»Nekaj mi še manjka. Želim si takega malega otročička, da se bom mogla z njim poigravati. Kako ga naj dobim?«

»To ni lahka stvar, kraljica moja. — Kaj dobim za nasvet?«

»Izberi si od mojih draguljev to, kar ti bo všeč. Če si tudi vzameš vse, ne bo mi žal.«

»Bogastva ne maram, daj mi deset svojih življenskih let in izpolni ti bom dem željo.«

Kraljica je na to pristala in čarovnica ji je naročila:

»Sedaj bo kmalu Velika noč in tvoji podaniki in služabniki ti bodo prinesli v dar najlepših pirhov. Kdor ti prinese celo košaro pirhov, na tistega se ne oziraj, kdor pa ti da le eno edino jajce, ker je preroven, da bi dal več, od tistega vzemi skromni dar in darovatelja nagradi. Potem položi jajce na travo in sedi poleg njega. Ko pade v jutro prvi solnčni žarek na jajce, zakliči trikrat: Pridi, pridi, pridi! Več ti ne bom pravila, videla boš sama.«

Kraljica je tedaj ob Veliki noči sama sprejemala pirhe. Ljudje so se zelo čudili, ko je na polne, bogato okrašene košare s pirhi komaj pogledala. Ko pa je pristopila revna ženska in je izmotala iz rute eno edino, skromno pobarvano jajce in je prosila odpuščanja, da nima boljšega daru dati, jo je kraljica sprejela z veliko prijaznostjo, jo je prav iskreno zahvalila in bogato obdarovala. Dvorjani kar niso vedeli, kaj bi na to rekli. Še bolj so se pa čudili, ko je kraljica z največjo pazljivostjo vzela darovano jajce ter odšla, ne da bi se še na ostale darovalce in njihove darove sploh ozrla.

Kraljica je storila vse tako, kakor ji je čarovnica naročila. In ko so prvi solnčni žarki obsevali jajce in ko je ona izrekla naročene ji besede, tedaj je jajce počelo rasti, se večati, nato je počilo, gorénji del je odpadel in v spodnjem delu je sedel srčkan, prijazno se smehljajoč otročiček.

Zdaj je bila kraljica popolnoma srečna. Leta so tekla. Otrok je rasel in se je razvil v lepega in krepkega mlade-

niča. Nekega dne je hodil s kraljico po vrtu, kar je vstopila čarovnica in je rekla kraljici:

»Deset let bi še imela živeti, ali ta leta so moja!«

Ko je kraljevič izvedel, za kaj gre, je rekel čarovnici:

—»Ni res tako. Tisti, ki mi je dal življenje, je rekel, da bo kraljica radi mene dvajset let dalje živela. Zato ji ostane vkljub temu še deset let, čeprav ti svojih deset odvzameš.«

Čarovnica ni mogla nič storiti in je tiho odšla.

Bodi vljuden!

Vljudnost postaja čimdalje bolj redka čednost, in sicer tako pri odrasčenih kakor tudi, žal, pri otrocih. In vendar je vljudnost tako potrebna v življenju in vsakogar toliko priporoča!

Poglejte si tole sliko! Stara ženska se je s težavo povzpela v železniški vagon in sedaj si išče sedeža, ker je utrujena. Vse je že zasedeno, nihče se ne ozira na stanko, vsak je zadovoljen, da sam sedi. Že si je ženka mislila, da bo morala stati in je pomišljala, kako jo bodo noge bolele, ker se vozi daleč. Tedaj pa vstane fantek in ji prav prijazno ponudi svoj prostor, češ, on je še mlad, on lože stoji. Kako vesela je bila stara ženica, ne vem ali bolj radi tega, ker si je mogla odpočiti, ali pa radi tega, ker je naletela na tako vljudnega otroka. Meni se vse zdi, da jo je bolj veselila fantkova vljudnost. Kako je moralo biti sram vsq one, ki so sedeli v vago-

nu! Gotovo dalje časa niso nič med seboj govorili, ker si niso hoteli pogledati v oči.

Ali boste fantka posnemali? Ali se je vam že nudila slična prilika in kako ste se tedaj obnašali? Upam, da bi bil slikar lahko napravil prav tako sliko, kakršno smo postavili tu gorl.

Vitez Strašni.

V vasi Strahopeta je bilo veliko razburjenje. Kmet Beži je ves zasopihan pritekkel k županu Bojsetu, ki je baš izračunaval, kedaj mu bo krava Liška povrgla tele.

»Oče župan, oče župan, pomagajte mi! Kaj si hočem, revež, če mi ne priskočite na pomoč!«

»Kaj pa je, kmet Beži, govori, kakor se spodobi človeku in ne rigaj, kakor žival. Torej, kaj je?«

»Oče župan, pomislite, doma smo se hoteli vsesti za mizo, da bi kaj malega prigriznili. Tu je sedela moja ženka in jaz in tamle najin sin Smrček, ko Vam pribrenčič skozi okno žival, velika in huda, najbrž je bila osa. Sinčku se je hotela vsesti na nosek in Bog zna, kaj bi mu bila storila, pa sem jo odgnal s klobukom. Pa šment se je vedno spet vračal in nam bil v nadlego, ni se dala odgnati, žival hudobna. Zato pa smo vsi trije zapustili hišo in zdaj smo tu, pa nam pomagajte, oče župan!«

»Ti si tepec, kmet Beži, zakaj pa nisi okna zaprl, ko si žival spodil?«

»Sem, oče župan, pa veste, ni šip na oknu, pa ni nič pomagalo.«

»Tako, tako, zakaj pa ne vzameš kake cunjje in hudobno žival ne ubiješ?«

»Ko si pa ne upam, gospod župan, saj veste, da je naš vitez Strašni dal zadnjič preklicati, da bo vsakega kmeta vrgel v temno ječo, ki bi se drznil, pa bi sam ubil kako divjačino. Kdo pa ve, če ne spadajo ose med divjačino, in kdo bi hotel v tisto temno ječo. Naš sosed Martinček je bil v njej in veste, kaj so mu dali jesti? Pečene mišje repke! Če bi že bile cele miške, pa samo suhi repki! Kaj naj storimo?«

»To pa je res huda stvar. Sklicati moram občinsko sejo, sam tako velike stvari ne morem rešiti. Kar počakaj!«

Župan je snel s klina kravji rog in

je trikrat močno zatrobil. Kar so se začela odpirati vrata na kmečkih hišah in prihajali so občinski svetovalci. Ko so bili zbrani, jim je župan pojasnil, čemu jih je sklical. Dolgo niso mogli priti na jasno, kaj naj storijo. Nazadnje je obveljal predlog občinskega svetovalca čevljarja Pikača, naj gre župan z dvema svetnikoma k vitezu na grad in naj mu pove, kako in kaj. Vitez Strašni bo najbolje vedel, kaj se naj stori s hudobno živaljo, ki kmetu Bežiju ne da miru.

Vitez Strašni je udobno sedel za mizo in je premišljeval, kaj naj bi ukrenil, da bi mu hitreje minil čas do večerje, pa je še bilo toliko ur dotlej. Zato je bil skoro vesel, ko so se mu začeli odposlanci globoko priklanjati. Ko je izvedel, za kaj gre, je menil:

»Prav, da ste prišli. Vidim, da spoštujete moje naredbe in zato vam bom pomagat. Sam bom ubil tisto žival.«

Vzel je najmočnejše kopje in hajd! so se podali vsi štirje proti hiši kmeta Bežija, ki jih je zunaj hiše počakal. Vitez te oprezno odprl hišna vrata in res, tam je sedela osa na mizi in ga je hudo gledala. Vitez je skoro odskočil, pa ga je bilo sram pred svojimi podložniki, ki so zunaj žalovali. Stopil je torej v sobo in je spodil žival z mize. Letela ni daleč, ampak kar proti vitezu se je obrnila. Zdaj pa je bilo hudo! Dolgo kopje je bilo vitezu na potu, z ostjo itak ži-

valce ni mogel zadeti. Zato pa je zbral ves svoj pogum, obrnil je kopje narobe in je gledal, kako bi z debelim koncem

oso stisnil. To je bilo skakanja po sobi. Zdaj je zbil s kopjem svetilko na tla, zdaj podobe s stene. Ropot je bil takšen, da so se kmetje zunaj kar križali.

Nazadnje se mu je vendar posrečilo, da je hudo žival zadel s kopjem in padla je obnemogla na tla. Vitez je brž nanjo postavil kopje in jo je stisnil. Sedaj je bila zmaga njegova. Beži je planil v sobo, pa je skoro ni več spoznal, tako je bila razdejana. Rad pa je vitezu vse odpustil, ker ga je rešil hude nevarnosti. Vsi so občudovali ubitega sovražnika, ki je nepremično ležal na tleh. Zahvalili so viteza prav pristržno in kmalu je bila vsa vas polna njegove slave.

Na delo!

Tu vidite sliko, kako silijo kosi v okno. Oglejte si sliko dobro! Kaj pač pomeni? Lahko bi vam napisal o njej povestico, pa mislim, da bi bilo dobro, če sami premislite, zakaj je risar to sličico narisal. Če kaj doženete, napišite pove-

stico in videli homo, kdo bo kaj dobrega zadel. Razlag je lahko mnogo, edino, kar se zahteva, je, da bo razlaga kratka, pa kljub temu zanimiva. Pošljite, otroci, take povestice, da izberemo in objavimo najboljšo.

Naloga.

Težka bo, pesnkovati bo, treba! Napravite pesnico, ki bo imela štiri vrste in te-le končne besede v vsaki vrsti:

.....prosi
gleda
nosi
leda

Kitica, ki bo tako nastala, mora seveda imeti smisel. Najboljšo rešitev bomo natiskali s polnim imenom tistega, ki jo vpošlje.

Rešitev naloge iz 1. številke:

Manjkajoče besede so po kiticah:

1. močno — strešice
2. tvoj — se
3. pečjo — kaj
4. zapel — kaj.

Odgovori na dopise.

M. J., Celje. Vse je res, kar pišete. Res pa je tudi, da moramo vsaj otrokom privoščiti malo veselja. Drugih Vaših želj list itak ne bo zanemarjal.

Št. K., Maribor. Lepo pisemce! Škoda, da rešitev ni pravilna. Pa bo že še!

K. K., Gornje Krapje; A. M., Mota; K. B., Ptuj. Žal, nič ni! Napak je sicer, kakor gori vidite, res malo, samo ena ali dve besedi sta napačni. Pravilna pa izpopolnitev v celoti le ni. Pa prihodnjič več sreče!

I. A., Pečica. Priznanje nas prav vesel. Bomo že poskrbeli, da bo dosti lepega in zabavnega gradiva.

Vsem! Dospeli dopisi so nam bili dokaz, da se čitatelji in čitateljice začinjajo zanimati za našo prilogo. Naj še nam kdo pošlje tudi kaj snovi za to prilogo! Otroci, pripovedujte kaj, poizkusite s kako pesnico! Kar bo kaj vredno, bomo postavili v list.

Za zabavo.

1. Pokazati komu kaj takega, kar še ni videl nihče in tudi nihče nikoli več ne bo videl. — Kako bi se kaj takega napravilo? Prav enostavno. Skliči svoje prijatelje, pa jim povej, da boš to izvršil, kar smo gori povedali. Vsi te bodo pazljivo poslušali in ugrabili, kako boš svojo trditev izvršil. Ko bo pričakovanje na višku, vzemi lešnik ali oreh, razbij lupino, vzemi ven jedrce in ga snej. Tega jedra že prej ni nikoli nihče vi-

del in ga potem, ko si ga snedel, tudi nekoli ne bo več videl.

2. Prijateljem lahko še nekaj rečeš, namreč to, da moreš uganiti njihove misli. Kupi par bonbončkov, postavi svoje prijatelje v vrsto in daj vsakemu po en bonbonček. Enemu izmed njih pa bonbonček samo ponudi in ko bo segel po njem, si ga ti sam daj v usta. Nato lahko rečeš: »Vidiš, ti si si mislil, da ti bom dal bonbonček, kakor vsem drugim. Torej sem prav uganil, kaj si si mislil.«

3. Še ena! Reci prijatelju, da on ne more sam vzeti klobuka z glave. On bo seveda hitro segel po svojem klobuku in ga bo vzel z glave. V tem hipu pa vzemi tudi ti svoj klobuk z glave in s tem si dosegeš, da ni prijatelj »sam« vzel klobuka z glave, ampak ti tudi, torej »oba«, ne pa on »sam«. Razumete!

Za smeh.

Previdnost.

Učenec (v knjigarni): »Rad bi kupil globus, pa ne novega, ker je predrag. Mogoče imate kakega starega, samo to prosim, da bi Amerika že bila gori.«

Hotel bi.

Tonček: »Veš, Mihec, jaz bi hotel zopet enkrat piti kavo tam v tisti kavarni.«

Mihec: »Kaj se pravi »zopet enkrat«? Ali si že tam pil kavo?«

Tonček: »To ne, pa jaz sem že enkrat hotel.«

Pojasnilo.

Tine: »Oče, ti že imaš par sivih las na glavi.«

Oče: »To je od tega, ker me vedno tako jeziš.«

Tine: »Joj, kako si ti moral jeziti dedka, ker ima samo sive lasi.«

Počakal ho.

Mihec (na razstavi): »Oče, ali so ti črnici tu pravi ljudožrci?«

Oče: »Seveda.«

Mihec: »Oh, oče, potem dajva počakati, da jih bodo nakrmili.«

Kazen.

Janezek (ki se silno boji vode in umivanja) pride mimo ribnika in čita na tabli: Kdor se tu koplje, plača 10 Din kazni!

»Kaj, samo 10 Din kazni? Tak človek naj bi plačal kar milijont«